

روزنه

سایه روابط ایران و عربستان بر موضوع سوریه

● به نظر می‌رسد تنش‌های رخ‌داده در روابط ایران و عربستان بعد از حمله معترضان اعدام شیخ نمر به سفارت عربستان در تهران و قطع روابط دیپلماتیک از سوی این کشور موجب شود که مذاکرات سوریه نیز تحت‌الشعاع قرار گیرد. این مطلب را حسین امیرعبداللهیان، معاون عربی و آفریقایی وزارت خارجه نیز روز گذشته در جریان مذاکرات سه‌جانبه ایران، سوئیس و سوریه مورد توجه قرار داد. او با بیان اینکه «اقدام عربستان در قطع روابط سیاسی با ایران بر مذاکرات وین و نیویورک تأثیر دارد» تأکید کرد: «تهران به گفت‌وگوهای انجام‌شده پایبند است».او در این نشست که به منظور حل بحران سوریه برگزار شده بود، اقدام عربستان را نابخردانه و نسنجیده توصیف کرد و گفت: «ما با راینزی با مقامات سازمان ملل و حکومت سوریه تلاش‌های خود را برای تدوام کمک همه‌جانبه به عمل می‌آوریم و امیدواریم عربستان، از تاریخ درس بگیرد». رونیتر نیز روز گذشته در مطلبی به همین مسئله پرداخته و با اشاره به اظهاراتی از سوی عادل الجبیر، وزیرخارجه عربستان، مبنی بر اینکه عربستان بر مبنای مذاکرات پیشین به دنبال راه‌حل سیاسی برای مسئله سوریه است؛ نوشته بود که تنش‌های میان ایران و عربستان در مذاکرات سوریه اثر منفی نخواهد داشت. درهمین‌حال، رایزنی تلفنی امیرعبداللهیان با میخائیل باکداف، نماینده ویژه رئیس‌جمهور روسیه در امور خاورمیانه، درباره چگونگی اجرای توافقات اخیر پیرامون راه‌حل سیاسی موضوع سوریه که دیروز انجام شد نیز نشان‌دهنده ادامه تلاش‌های تهران در این‌باره است. ایران در مذاکرات وین و نیویورک موفق شده بود به هدف خود درباره تعیین‌نشدن زمان برای خارج‌شدن اسد از قدرت دست یابد و بر این امر توافق شد که انتخابات تحت نظارت سازمان ملل در سوریه برگزار شود. به‌این‌ترتیب در فضای فکلی نقش بازیگران بین‌المللی مانند سازمان ملل و اتحادیه اروپا بیش از بازیگران منطقه‌ای اهمیت پیدا خواهد کرد زیرا آنها با حمایت از مواضع ایران با عربستان می‌توانند در اجرایی‌شدن روند صلح در سوریه تأثیرگذار باشند.

ادامه از صفحه ۷

برخلاف مستندات، سنگین ترین حکم را به من دادند

۱۴ بعد از صدور حکم با آقای دکتر مطهری صحبتی داشته‌اید و ایشان در جریان قرار گرفته‌اند؟

خیر؛ ما هیچ صحبتی نداشتیم. آقای مطهری به اندازه خودش دلگیر است و به ایشان توهین شده و نیازی نمی‌بینیم که ما بخوایم ایشان را در فکر و زحمت بیشتری بیندازیم؛ البته ایشان کلا به دانشگاه لطف داشته‌اند، همان‌طورکه پدر ایشان دانشگاهی بوده و خودشان دانشگاهی هستند ولی ما هیچ تماس خاصی نداشتیم و موردی هم نیست که لزومی داشته باشد دوستان را در عسر و زحمتی بیندازیم.

۱۵ با توجه به اینکه اخیرا جناب دکتر مطهری به دعوت تشکل اصلاح‌طلب دیگری در دانشگاه شیراز سخنرانی داشته‌اند و مشکلی هم ایجاد نشده، فکرمی کنید اگر در نوبت گذشته ایشان به سالن می‌آمدند، اتفاقی می‌افتاد که عده‌ای تا این حد نگران شده بودند؟

با قاطعیت عرض می‌کنم هیچ اتفاقی نمی‌افتاد. عده‌ای افراد خودسر هستند که تحمل غیر از تفکر خودشان را ندارند. شما در همین سفر اخیر ایشان هم دیدید تعدادی ممکن است بیایند شعارهایی بدهند. معمولا این سخنرانی‌ها با استقبال بسیار شدید دانشجویها روبرو می‌شود و همان‌طورکه می‌بینید گاهی با کمبود فضا مواجه می‌شویم و اکثریت جمعیت دانشگاهی طالب این حضورها و سخنرانی‌ها هستند. در سفر اخیر هم ایشان اینجا آمدند و رفتند و اتفاق خاصی هم نیفتاد. به‌هرحال ما امیدواریم برای حفظ شان نظام و برای اینکه مجامع ملی و بین‌المللی نتوانند به ما ایرادهای ساده بگیرند، باید این‌گونه رفتارهای خودسرانه را پایان دهیم. مثل همین الان در جریان حمله به سفارت عربستان که عده‌ای خودسر آن حرکت را انجام داده و آبروی مجموعه را برده‌اند؛ تا جایی که علمای عظام مانند آیت‌الله مکارم‌شیرازی و آیت‌الله جوادی‌آملی و خیلی‌های دیگر از جمله رئیس‌جمهور این حرکت را محکوم کردند؛ اما تبعات بسیار سنگینی برای کشور به بار آورد. این افراد هم کاملا شناسایی شده‌اند؛ عده‌ای در کشور به دنبال ایجاد تنش هستند که اینها باید در کشور کنترل شوند؛ همین تیپ افرادی که به نماینده مجلس حمله می‌کنند؛ همین تیپ افراد هستند که به سفارتخانه‌ها حمله می‌کنند و این ناامنی‌ها را در کشور موجب می‌شوند که ان‌شاءالله با درایت مسئولان کشور جلوی اینها گرفته شود. به هر حال ان‌شاءالله که با تدبیر مسئولان محترم کشور مسائل به سمتی برود که شان نظام بیش از گذشته حفظ شود و مورداحترام قرار بگیرد.

ادامه از صفحه اول

... که دیگر مسائل منطقه شامل اجرای برجام نباید تحت‌تأثیر این تنش قرار بگیرد». به گفته جان کربی، وزیر امور خارجه آمریکا در ۲۴ساعت گذشته چندین‌بار با محمدجواد ظریف، همتای ایرانی‌اش به صورت تلفنی گفت‌وگو کرده، همچنین با عادل الجبیر تماس تلفنی داشته و قصد دارد با دیگر رهبران منطقه خاورمیانه نیز صحبت کند. جان کربی، سخنگوی دستگاه دیپلماسی آمریکا اضافه کرده: «هر زمان که جان کری فرصتی برای گفت‌وگو با وزیر امور خارجه ایران داشته است، موضوع برنامه جامع اقدام مشترک و شهروندان آمریکایی زندانی در ایران مطرح بوده اما این (تماس‌های روزهای اخیر) یک استثناست. وزیر امور خارجه کشورمان در مکالمات خود بر لزوم بازگرداندن آرامش و حل این تنش تأکید می‌کند.»

این تماس‌ها را یک منبع آگاه در وزارت خارجه ایران هم تأیید می‌کند و می‌گوید که با دستیابی به توافق هسته‌ای، دو وزیر خارجه به‌کرات با هم در تماس بوده و هستند ولی این تماس‌ها با محور اجرای برجام است. این مقام آگاه با تأیید این تماس در مورد مسئله ایران و عربستان یادآوری می‌کند که ایران در مورد مسائل منطقه وارد مذاکراتی با آمریکا نشده است. اینها در حالی است که اواخر دی‌ماه به زمان اجرای برجام (توافق هسته‌ای بین ایران و کشورهای ۵+۱) نزدیک می‌شویم.

تماس‌های مکرر برای اجرای برجام

روز گذشته جواد ظریف در مورد تماس‌هایش با کری گفت: «در چندروز گذشته بین من و آقای کری و همچنین بین همکار عزیزم آقای صالحی و همتای آمریکایی‌اش، دکتر مونیز، تماس‌های تلفنی و ایمیلی زیادی انجام شده است. اینها به خاطر این است که ما به روز اجرای برجام نزدیک می‌شویم و باید هماهنگی‌هایی را در این زمینه انجام دهیم. در روزهای آینده همکاران ما و همچنین اعضای گروه ۵+۱ در اروپا برای نهایی‌کردن موضوعات جلساتی خواهند داشت و باید این جلسات توسط من، آقای کری و خانم موگرینی هماهنگ شود». ظریف به تماس چندروز پیش با خانم موگرینی نیز اشاره کرد و گفت: «در این تماس علاوه بر صحبت‌کردن در مورد مسائل منطقه‌ای، در مورد برجام نیز صحبت مفصلی کردیم. اصل صحبت‌های من با آقای کری در چندروز گذشته پیرامون اجرای برجام بوده و نحوه رسیدن به روز اجرای برجام و نهایی‌کردن امور مرتبط با آن». او ادامه داد: «درحالی‌که خبر اول دنیا اقدامات کوتاه‌نگرانه عربستان‌سعودی است پس این طبیعی است که هر دو دیپلماتی که با هم صحبت می‌کنند در این زمینه تبادل‌نظری داشته باشند ولی این به معنای مذاکره نیست». سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در مورد این تماس می‌گوید که «کری از دو طرف خواسته است تا خونسردی خود را حفظ کنند و بر لزوم گفت‌وگو و تعامل و موضوعاتی که همچنان باید در منطقه حل شوند تأکید می‌کند، البته این به آن معنی نیست که ما نمی‌دانیم این تنش‌ها پس از اعدام‌های اخیر عربستان ایجاد شده است، ما این موضوع را درک می‌کنیم اما معتقدیم که باوجود اختلافات باید این تنش را حل کرد؛ بنابراین قادر خواهیم بود همگی برای مسائل دیگری که بر خاورمیانه تأثیر گذاشته است تلاش کنیم. از جمله

جنگ علیه داعش در عراق و سوریه، ادامه جنگ و ناآرامی در یمن و مسئله مهم روند سیاسی حل بحران سوریه». به‌دنبال اعدام شیخ نمر، مبارز شیعی در عربستان، گروهی معترض مقابل سفارت عربستان در تهران و کنسولگری این کشور در مشهد تجمع کردند و برخی از آنها داخل حریم سفارت شده و به‌دنبال این اتفاقات به ساختمان سفارت خسارت وارد کردند. این عمل موجب شد که عربستان رابطه خود با ایران را قطع کند و به کادر دیپلماتیک ایران در عربستان ۴۸ ساعت وقت داد تا ریاض را ترک کند. عصر دیروز دیپلمات‌های ایرانی و خانواده‌هایشان با هواپیمایی که ۱۰ حاجی‌جان‌باخته در منا را به تهران بازمی‌گرداند، به ایران بازگشتند.

جیبوتی به قطع رابطه پیوست

در ادامه دومینوی قطع رابطه برخی کشورها با ایران، جیبوتی نیز روز گذشته اعلام کرد که رابطه‌اش با ایران را قطع می‌کند. اگرچه روز ابتدای قطع روابط شایعاتی در مورد قطع رابطه جیبوتی مطرح شده بود اما این خبر روز گذشته از سوی رونیتر تأیید شد. ایران در جیبوتی سفارت نداشت و سفیر ایران در اتیوپی، به صورت اکردیته با جیبوتی در ارتباط بود. جیبوتی کشوری است واقع در شمالشرق آفریقا. در کنار خلیج عدن و دریای سرخ، بین اریتره و سومالی، جیبوتی از شرق با اریتره، از جنوب و غرب با اتیوپی و از جنوب‌شرقی با سومالی همسایه است و بقیه مرزهای آن در کنار خلیج عدن و دریای سرخ قرار گرفته است. محمود احمدی‌نژاد در زمان ریاست خود بر دولت به این کشور سفر کرده بود. «اسماعیل عمر گیلبه»، رئیس‌جمهوری این کشور، اما بعدها به روزنامه «الحیات» گفته بود که با درخواست احمدی‌نژاد برای گشایش سفارت در این کشور مخالفت کرده است. دریای سرخ و خلیج عدن محل

دیپلماسی

برای جلوگیری از افزایش تنش صورت گرفت

تماس‌های پیایی کری با ظریف و جبیر

بازگشت خطوط دیپلمات‌های ایرانی از عربستان عکس: ایسنا

و همه را به‌این‌منظور به همکاری دعوت می‌کنیم». ظریف هم چنین از ابتکار ابراهیم جعفری، همتای عراقی خود در جهت ایجاد هم‌فکری در حل‌وفصل مسائل منطقه استقبال کرد. او اضافه کرد: ایران برای جهان عرب به عنوان جزئی از جهان اسلام احترام ویژه‌ای قائل است. ما ارتباط مثبت و سازنده‌ای با این منطقه داشته‌ایم و آن را ادامه می‌دهیم. او به ضرورت توقف این روند تشنج و تنش‌آفرینی تأکید کرد و گفت: «جمهوری اسلامی ایران به دنبال تنش در منطقه نیست». ظریف تأکید کرد «ما براساس دستورات قرآن معتقدیم که همه ما باید در جهان اسلام برای مقابله با مظاهر مغایر با اسلام که جریان تکفیری، ارباع و افراط از جمله آنها هستند در یک جا جمع شویم و با هم متحد شویم، نه اینکه علیه یکدیگر اقدام به ائتلاف کنیم؛ گرچه این ائتلاف‌ها جدی نیستند و نه راه به جایی می‌برند و نه توانایی مقابله با ایران را دارند».

عراق به دنبال همفکری در حل‌وفصل مسائل منطقه وزیر خارجه عراق نیز در این نشست با بیان اینکه گسترده‌شدن این تنش‌ها باعث ایجاد مشکلاتی در منطقه می‌شود، گفت: «حکمی که دادگاه درباره شیخ نمر صادر کرد را محکوم می‌کنیم. ایشان فردی اصلاح‌گر بودند که به‌هیچ‌وجه به پناه‌بردن به سلاح معتقد نبودند. ایشان درواقع نمونه‌ای بودند که در

دنیا کمتر دیده شده است».

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش با بیان اینکه ما حرکت‌هایی را برای حل بحران ایجاد شده آغاز کرده‌ایم، گفت: «تاکنون با وزیران خارجه پنج تا شش کشور خارجی و دبیرکل اتحادیه عرب صحبت کرده‌ام و به‌زودی ضمن اینکه به برخی از کشورهای عربی سفر خواهم کرد با بقیه وزیران خارجه کشورهای عضو اتحادیه عرب نیز رایزنی خواهم کرد و این رایزنی‌ها را برای ایجاد آرامش در منطقه و حل مشکل از طریق مسالمت‌آمیز انجام می‌دهیم».

بی‌توجهی حاکمان عربستان به منافع مسلمانان شگفتی آور است

وزیر خارجه عراق روز گذشته با علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، نیز دیدار کرد. این دیدار هم علاوه بر موضوع مبارزه با تروریسم و وضعیت عراق، تحت تأثیر تنش عربستان نیز بود. شمخانی در این ملاقات درباره اعدام شیخ نمر گفت: «اعدام یک عالم دینی که خواستار تقرب مذاهب اسلامی و توجه به مطالبات مردمی توسط حاکمیت سعودی بود تأسف‌بار و غیر قابل‌قبول و برخاسته از سیاست‌های فرقه‌گرایانه است». او با اشاره به کارشنکی عربستان سعودی و همسودن این کشور با اقدامات مخرب رژیم صهیونیستی در مذاکرات هسته‌ای میان ایران و ۵+۱ افزود: «بی‌توجهی حاکمان بی‌تجربه این کشور به منافع مسلمانان و کشورهای اسلامی و به‌کارگیری ظرفیت‌های خود به‌عنوان بخشی از جهان اسلام در مسیر تخریب و کشتار مسلمانان رویکردی شگفت‌آور و غیرقابل‌پذیرش است». ابراهیم جعفری، وزیر امور خارجه عراق، نیز در این دیدار با تقدیر از تلاش‌های ارزنده جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های سیاسی، امنیتی و نظامی برای مقابله با تهدیدات گروه‌های تروریستی بر توسعه همکاری‌های همه‌جانبه دو کشور و استمرار رایزنی‌ها به منظور حل مسائل منطقه تأکید کرد.وزیر امور خارجه عراق با محکوم‌کردن اعدام شیخ نمر باقرالنمر و ضرورت توجه به وحدت و تقرب میان مسلمانان در مقابله با توطئه‌هایی که علیه جهان اسلام در جریان است، اضافه کرد: همه کشورهای اسلامی باید با اولویت قراردادن مبارزه با تروریسم تکفیری، مجموعه‌ظرفیت‌های مادی و انسانی خود را در مسیر برقراری امنیت و ثبات در کشورها و مناطق درمعرض تهدید تروریسم بسیج کنند.

کوتاه دیپلماسی

سطح روابط با کویت تغییر نیکرده است

● **ایرنا:**علیرضا غایتی، سفیر ایران در کویت، در توضیح دیداری که با خالد جارالله، قائم مقام وزارت خارجه کویت، داشت در صفحه فیس‌بوک خود نوشت: آقای جارالله در این دیدار، اقدام برخی افراد خودسر در حمله به سفارت عربستان را محکوم کرد و یادداشت اعتراضی را به من داد. گفتم ما نیز چنین وضعی را قبول نداریم و متأسفیم. آقای رئیس‌جمهوری دستور مستقیم پیگیری داده‌اند و ایران مسئولیت‌پذیر بوده و نسبت به حمایت از امکان دیپلماتیک معهد است. سفیر کشورمان در ادامه، شما (مجدد الظفری، سفیر کویت در تهران) را از تهران برای مشورت فراخوانده‌ایم. به این ترتیب معلوم است که چیزی به نام قطع روابط یا کاهش سطح روابط بین ایران و کویت مطرح نیست؛ بنابراین اخبار متفرقه نقل‌شده در این رابطه، دقیق نیست.

پرونده فاجعه منابسته شد

● **فارس:**با تلاش گروه تفحص در عربستان و شناسایی همه جان‌باختگان، پرونده مفقودان جان‌باخته فاجعه منا بسته شد. سعید اوحدی، رئیس سازمان حج و زیارت، با اعلام این خبر گفت: ۷۹ زائر ایرانی در مقبره الشفهدای شهر مکه دفن شده بودند. خانواده ۳۷ زائر دفن شده، خواستار بازگشت پیکرها بودند که ۱۱ پیکر قبلا و ۱۰ پیکر دیگر نیز با پرواز دیپلمات‌های ایرانی صبح دیروز وارد